EVROPSKÝ PARLAMENT

2004 *2009*

Dokument ze zasedání

7. 11. 2007 B6-0440/2007

NÁVRH USNESENÍ,

který na základě prohlášení Rady a Komise

v souladu s čl. 103 odst. 2 jednacího řádu

předkládají José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Charles Tannock, Ria Oomen-Ruijten, Laima Liucija Andrikienė, Christopher Beazley, Elmar Brok, Michael Gahler, Tunne Kelam, Bogdan Klich, Godelieve Quisthoudt-Rowohl a Karl von Wogau

za skupinu PPE-DE

o summitu EU-Rusko, který se konal dne 26. října 2007 v Mafře

B6-0440/2007

Usnesení Evropského parlamentu o summitu EU-Rusko, který se konal dne 26. října 2007 v Mafře

Evropský parlament,

– s ohledem na Dohodu o partnerství a spolupráci[1] mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně jedné a Ruskou federací na straně druhé, která vstoupila v platnost v roce 1997 a jejíž platnost skončí v roce 2007,

– s ohledem na cíle EU a Ruska, stanovené ve společném prohlášení vydaném po summitu v Petrohradě, jenž se konal dne 31. května 2003, které se týkají vytvoření společného hospodářského prostoru, společného prostoru míru, bezpečnosti a spravedlnosti, společného prostoru spolupráce v oblasti vnější bezpečnosti a společného prostoru výzkumu a vzdělávání včetně kulturních aspektů,

– s ohledem na konzultace o lidských právech, které proběhly mezi EU a Ruskem,

– s ohledem na svá předchozí usnesení o vztazích EU s Ruskem, a zejména ta ze dne 10. května 2007 o summitu EU-Rusko, který se konal v Samaře, a ze dne 19. června 2007 o hospodářských a obchodních vztazích s Ruskem,

– s ohledem na 20. summit EU-Rusko, který se konal dne 26. října 2007 v Mafře,

– s ohledem na čl. 103 odst. 2 jednacího řádu,

A. vzhledem k tomu, že vztahy mezi EU a Ruskem se během posledních několika let neustále rozvíjejí a vedou k široké a komplexní hospodářské integraci a vzájemné provázanosti, které se budou v blízké budoucnosti jistě dále prohlubovat,

B. vzhledem k tomu, že užší spolupráce a dobré sousedské vztahy mezi EU a Ruskem mají zásadní význam pro stabilitu, bezpečnost a prosperitu celé Evropy,

C. vzhledem k tomu, že Ruská federace je plnoprávným členem Rady Evropy a Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě a přihlásila se tudíž k dodržování zásad demokracie a demokratických voleb, jež si tyto organizace stanovily,

D. vzhledem k tomu, že EU opakovaně vyjádřila své znepokojení nad tím, zda je Rusko skutečně odhodláno uplatňovat demokratické zásady a lidská práva,

E. vzhledem k tomu, že blížící se volby v Rusku tuto skutečnost náležitě prověří,

F. vzhledem k tomu, že Rusko v posledních měsících vede stále hlasitější kampaň proti volebním pozorovatelům OBSE, které obviňuje z podjatosti a z toho, že se zaměřují téměř výhradně na volby probíhající „na východ od Vídně"; vzhledem k tomu, že ruská

[1] Úř. věst. L 327, 28. 11. 1997, s. 1.

diplomatická delegace působící v sídle OBSE ve Vídni rozeslala minulý měsíc návrhy na to, aby mise Úřadu pro demokratické instituce a lidská práva při OBSE byly omezeny na 50 osob a aby jim bylo zakázáno vydávat veřejná hodnocení voleb ihned po jejich ukončení; vzhledem k tomu, že předseda ruské Ústřední volební komise Vladimír Churov přizve k volbám, které se uskuteční dne 2. prosince, „300 až 400 zahraničních pozorovatelů", tedy jen zlomek z 1165 pozorovatelů, kteří zde byli přítomni u posledních parlamentních voleb v březnu 2003,

G. vzhledem k tomu, že uzavření nové Dohody o partnerství a spolupráci mezi EU a Ruskou federací má zásadní význam pro jejich budoucí spolupráci, zejména pokud jde o další rozvíjení hospodářských vztahů, upevnění bezpečnosti a stability v Evropě a zlepšení v oblasti dodržování lidských práv, demokracie a právního státu jako základu této spolupráce,

H. vzhledem k tomu, že jednání o nové dohodě o partnerství a spolupráci byla odložena a podmíněna tím, že ruská vláda zruší zákaz dovozu polských zemědělských produktů, který byl zaveden v roce 2005; vzhledem k tomu, že se EU a Rusko snaží nalézt kompromis týkající se otázky dovozu polských produktů, který by vyřešil tuto politicky bezvýchodnou situaci, jakož i otázky zastavení dodávek ropy ropovodem „Družba" do Litvy, což se jeví jako politicky motivovaný krok,

I. vzhledem k tomu, že středem jednání o nové dohodě o partnerství a spolupráci by mělo být rychlé a účinné uskutečňování čtyř společných prostorů, tj. společného hospodářského prostoru, prostoru svobody, bezpečnosti a práva, prostoru vnější bezpečnosti a prostoru výzkumu, vzdělání a kultury,

J. vzhledem k tomu, že v letech 2000 až 2007 hospodářská spolupráce mezi EU a Ruskem pětkrát vzrostla a dosáhla tak objemu 180 miliard eur ročně v absolutních hodnotách, čímž se Rusko stalo třetím nejvýznamnějším obchodním partnerem EU (po USA a Číně) a EU zcela nejvýznamnějším partnerem Ruska v tomto ohledu,

K. vzhledem k tomu, že Rusko je pro EU jedním z nejdůležitějších zdrojů dovozu ocelářských produktů, a to v současné době hned po Číně, přičemž při přesném vyčíslení se v roce 2006 z Ruska dovezla ocel za 3 366 miliard eur,

L. vzhledem k tomu, že základními zásadami hospodářských a obchodních vztahů mezi EU a Ruskou federací by měly být reciprocita, transparentnost, předvídatelnost, spolehlivost, nediskriminace a řádná správa věcí veřejných,

M. vzhledem k tomu, že v Kaliningradu, na hranicích mezi členskými státy EU a Ruskem, jakož i jinde na hraničních přechodech s různými členskými státy, dochází k velkým dopravním zácpám,

N. vzhledem k tomu, že na minulém summitu EU a Ruska v Samaře v květnu 2007 se Rusko jasně zavázalo, že podepíše dohodu upravující lety nad Sibiří; vzhledem k tomu, že vyhlídky, že k tomu v blízké budoucnosti dojde, se jeví jako velmi chabé,

O. vzhledem k tomu, že dalšímu zlepšení hospodářských vztahů mezi Ruskem a Evropskou unií by podstatně prospělo, pokud by se Ruská federace rychle stala odpovědným členem

Světové obchodní organizace, který je povinen zcela dodržovat a uplatňovat závazky a povinnosti WTO,

P. vzhledem k tomu, že před summitem diskutovala o investicích a obchodních vztazích bilaterální skupina vedená generálním ředitelem dánské společnosti A.P. Moller-Maersk Nilsem Andersenem a generálním ředitelem ruského energetického seskupení UES Anatolijem Čubajsem u Kulatého stolu představitelů průmyslu EU a Ruska,

Q. vzhledem k tomu, že podle komisaře EU pro obchod Petera Mandelsona je energetika nejpodstatnější oblastí hospodářských vztahů EU a Ruska a klíčovým tématem summitů EU a Ruska pořádaných jednou za půl roku,

R. vzhledem k tomu, že Rusko nedávno zapojilo do různých významných projektů na poli energetiky několik velkých energetických společností z EU v roli strategických partnerů nebo že povolilo společnostem z EU nákup podílů strategického významu v ruských společnostech; vzhledem k tomu, že však konstatuje, že příklad rozbití společnosti Jukos a prodeje jejích aktiv v aukci nepoukazuje na transparentní podnikatelské prostředí; rovněž bere na vědomí rozhodnutí Federálního soudu ve Švýcarsku, který stíhání Michaila Chodorkovského a Jukosu ze strany ruských orgánů shledal nezákonným a politicky motivovaným,

S. vzhledem k tomu, že jedním z nejtěžších úkolů a jednou z hlavních oblastí spolupráce s Ruskem představuje pro Evropu zajištění energetických dodávek, a vzhledem k tomu, že je třeba společně usilovat o plné a účinné využívání systémů přepravy energie, a to jak stávajících, tak těch, jež bude nutno vyvinout v budoucnu,

T. vzhledem k tomu, že je třeba bez diskriminace a transparentně řešit a projednávat spory ohledně podmínek pro dodávky a přepravu energie a tyto spory nesmějí nikdy sloužit jako nástroj politického nátlaku na členské státy EU a na společné sousední země,

U. vzhledem k tomu, že by v budoucí dohodě mezi Evropskou unií a Ruskou federací měly tedy být uvedeny zásady Smlouvy o energetické chartě, která je v souladu s článkem 45 této charty pro Rusko závazná ještě dříve, než ji ratifikuje ruská Státní duma,

V. vzhledem k tomu, že dne 22. října 2007 se v Moskvě konalo první setkání EU-Rusko k souboru opatření k deregulaci v energetice, který navrhla Komise a jehož účelem je podpořit v odvětví energetiky konkurenci a investice,

W. vzhledem k tomu, že Evropská unie a Ruská federace by mohly a měly hrát společně aktivní úlohu při budování míru a stability na evropském kontinentě, zejména ve společném sousedství, a v dalších částech světa včetně Íránu a Středního východu,

X. vzhledem k tomu, že oba partneři by měli absolutní prioritu přikládat úsilí o nalezení řešení problému budoucího statutu Kosova, který by mohly přijmout všechny strany konfliktu, a o nalezení řešení dalších nevyřešených konfliktů v Moldavsku a na jižním Kavkaze,

Y. vzhledem k tomu, že prohlášení ruských úřadů reagující na plány USA umístit některé části jejich systému protiraketové obrany do Polska a České republiky a nepřiměřená

výhrůžka Ruska o odstoupení od Smlouvy o konvenčních ozbrojených silách v Evropě vzbudily vážné obavy o zachování míru a stability na evropském kontinentě,

Z. vzhledem k tomu, že je důležité, aby EU ve vztazích s Ruskou federací vystupovala jako jeden subjekt, aby vyjadřovala svou solidaritu a aby projevovala jednotu a tyto vztahy založila na společných zájmech a hodnotách,

1. znovu potvrzuje své přesvědčení, že Rusko zůstává důležitým partnerem pro budování strategické spolupráce, s nímž EU sdílí nejen hospodářské a obchodní zájmy, ale i cíl úzce spolupracovat jak na mezinárodní úrovni, tak v rámci vzájemných sousedských vztahů;

2. zdůrazňuje význam jednoty a solidarity mezi členskými státy EU v jejich vztahu k Rusku; jednání o dvoustranných dohodách by se měla vést v duchu společných postojů SZBP EU;

3. vítá výsledky 20. summitu EU-Rusko, který byl podle jeho účastníků veden ve „skutečně konstruktivním prostředí" a v „přátelské atmosféře"; poukazuje na pozitivní dynamiku probíhajících prací na praktickém uplatňování plánů postupů v rámci čtyř společných prostorů a zdůrazňuje, že další prohlubování partnerství by bylo vzájemně prospěšné;

4. vítá pokračující výměnu názorů na situaci v oblasti lidských práv v Rusku, která je součástí konzultací mezi EU a Ruskem o lidských právech; zdůrazňuje nicméně, že současná situace v Rusku je zdrojem vážných obav, pokud jde o dodržování lidských práv, demokracii, svobodu projevu, xenofobii, násilí mezi různými etniky a o práva občanské společnosti a jednotlivců kritizovat státní orgány a volat je k odpovědnosti za jejich činnost; je nesmírně znepokojen tím, že ruské orgány nepřicházejí s věcnými reakcemi na četná vyjádření obav; zdůrazňuje, že uplatňování současných právních předpisů týkajících se nevládních organizací má na práci mnohých těchto organizací negativní dopad, a podporuje zahájené iniciativy směřující ke zjednodušení registrace nevládních organizací;

5. vyzývá ruské orgány, aby zaručily svobodný a spravedlivý průběh voleb do Dumy v prosinci 2007 i prezidentských voleb v březnu 2008 a zajistily tak opozičním stranám možnost vést volební kampaň; zdůrazňuje, že svoboda sdělovacích prostředků má klíčový význam pro to, aby bylo možno na volby nahlížet jako na svobodné a spravedlivé;

6. zdůrazňuje své přesvědčení o tom, že nadcházející volby v Rusku budou důležitou zkouškou uplatňování demokratických zásad a závazků v oblasti lidských práv, a očekává, že se Rusko rozumně rozhodne přizvat ke sledování voleb dostatečný počet pozorovatelů z OBSE;

7. lituje, že ztroskotala jednání s ruskou vládou o zrušení ruského zákazu dovozu polských zemědělských výrobků a že se nepodařilo zahájit jednání o nové dohodě o partnerství a spolupráci mezi EU a Ruskem; vyjadřuje politování nad tím, že od předchozího summitu nedošlo k téměř žádnému pozitivnímu pokroku, a naléhavě vyzývá ruskou vládu, aby neodkladně přehodnotila přijatá opatření, která zamezila dalším jednáním; vyzývá portugalské předsednictví, aby pokračovalo v úsilí co nejdříve zajistit mandát k přijetí nové dohody a zahájit jednání bez dalších odkladů;

8. zdůrazňuje význam, který má vytvoření společného hospodářského prostoru („Common

Economic Space“, CES) a další rozvoj cílů stanovených v rámci plánu postupu CES, zejména pokud jde o vytvoření otevřeného a integrovaného trhu mezi EU a Ruskem;

9. poukazuje na závěry Kulatého stolu představitelů průmyslu, které byly předloženy na summitu a jež vyjadřovaly „zklamání“ a „lítost“ nad zpomalením vývoje politických vztahů mezi EU a Ruskem, jakož i varování před problémy s obchodem a investicemi, k nimž dojde, pokud nebude politika a podnikání směřovat stejným směrem;

10. zdůrazňuje, že je důležité zlepšit prostředí pro evropské investice v Rusku, čehož lze dosáhnout pouze podporou a zjednodušením nediskriminačních a transparentních podmínek pro podnikání, omezením byrokracie a obousměrným investováním; je znepokojen nepředvídatelností uplatňování pravidel za strany ruských orgánů;

11. vítá posilování spolupráce EU a Ruska v otázkách vesmíru v rámci Tripartitního dialogu o otázkách vesmíru, který byl mezi Evropskou komisí, Evropskou kosmickou agenturou a Roskosmem zahájen v březnu 2006, a to na téma vesmírných aplikací (satelitní navigace, pozorování Země a komunikace přes satelity), přístupu do vesmíru (nosná zařízení a budoucí systémy přepravy ve vesmíru), vesmírné vědy a vývoje vesmírné technologie; konstatuje, že spolupráce v oblasti vesmíru byla v rámci společného hospodářského prostoru označena za prioritní;

12. vítá skutečnost, že v průběhu summitu byla podepsána dohoda o obchodu s některými ocelářskými produkty, kterou se zvýšila kvóta na ploché a dlouhé ocelářské produkty tak, aby bylo zohledněno rozšíření EU o Bulharsko a Rumunsko a aby byly pokryty i dodávky do center ocelářských služeb ve členských státech EU;

13. vítá pokroku, kterého bylo dosaženo v uplatňování programů přeshraniční spolupráce vycházejících ze zásady spolufinancování a rovnocenného statutu při výběru prioritních projektů; obzvláště vítá prohlášení, která na summitu zazněla z ruské strany, jež uvedla, že je připravena vyčlenit pro potřeby těchto programů nezbytné finanční prostředky počínaje první tranší ve výši 122 milionů eur;

14. zdůrazňuje, že až padesátikilometrové fronty kamionů na hranicích na straně členského státu EU jsou nepřijatelné, a vyzývá proto Rusko, aby s cílem snížit tyto dopravní zácpy zefektivnila své postupy na hranicích a zavedla opatření, na nichž se dohodla s EU;

15. lituje, že Rusko nedodrželo svůj závazek postupně rušit poplatky za přelety Sibiře, vyzývá jej k podpisu dohody, které bylo na minulém summitu v této otázce dosaženo, a zdůrazňuje, že vstřícné gesto Ruska by EU umožnilo pokročit v přípravách summitu na téma letectví, který se má uskutečnit v listopadu v Moskvě s cílem konkretizovat obrovský potenciální prostor pro spolupráci, který toto odvětví skrývá;

16. vítá pokrok, jehož bylo na summitu dosaženo s ohledem na přistoupení Ruska do WTO, což povede k vytvoření rovných podmínek pro podnikatelské komunity obou stran a výrazně přispěje k úsilí Ruska vybudovat moderní, diverzifikovanou a technologicky vyspělou ekonomiku; vyzývá Rusko, aby podniklo kroky nezbytné k odstranění překážek bránících v procesu přistoupení, jenž teď dosáhl nejpodstatnější fáze, a rovněž kroky nezbytné k tomu, aby mohlo plně dodržovat a uplatňovat závazky a povinnosti vyplývající

z členství WTO;

17. vítá zesílení dialogu mezi EU a Ruskem o energetice; zdůrazňuje význam dovozu energií pro evropská hospodářství, který představuje případnou příležitost k další obchodní a hospodářské spolupráci mezi EU a Ruskem; zdůrazňuje, že základem takové spolupráce by se vedle rovného přístupu k trhům, strategické nezávislosti, infrastruktury a investic měly stát zásady vzájemné provázanosti a transparentnosti; s obavami konstatuje, že zničení společnosti Jukos, politické stíhání Michaila Chodorkovského, který je vězněn již čtyři roky a měl by mít nyní nárok na podmínečné propuštění, i nedávný nátlak na Russneft vyvolává v podnikatelských kruzích velkou nejistotu; žádá Radu a Komisi, aby zajistily, že do nové dohody o partnerství a spolupráci mezi EU a Ruskem budou začleněny zásady Smlouvy o energetické chartě, její Tranzitní protokol a závěry z jednání G8;

18. zdůrazňuje, že je zapotřebí posílit zajištění energie v EU, a vítá proto dohodu, které se dosáhlo na summitu a podle níž se bude i nadále pracovat na zavádění mechanismu pro včasné upozorňování na nabídku a poptávku energie dodávané z Ruska do EU, jenž bude založen na výměně informací o případných krizových situacích a způsobech jejich řešení;

19. zdůrazňuje, že je třeba spolupracovat s Ruskem jako s nezbytným a důležitým partnerem při zajišťování míru, stability a bezpečnosti, v boji proti mezinárodnímu terorismu a násilnému extremismu i při řešení jiných bezpečnostních problémů, jakými jsou environmentální a jaderná rizika, drogy, obchodování se zbraněmi a s lidmi a přeshraniční organizovaný zločin v sousedství Evropy;

20. vyzývá Komisi a Radu, aby s ruskou vládou prováděly společné kroky zaměřené na posílení bezpečnosti a stability v rámci vzájemných sousedských vztahů, a to zejména formou posílení dialogu o Ukrajině a o Bělorusku a formou společných snah o vyřešení přetrvávajících konfliktů v Náhorním Karabachu, Moldavsku a Gruzii tím, že zaručí naprostou územní celistvost těchto států, a pokud jde o Podněstří, že z této oblasti stáhne zbývající ruské ozbrojené síly, které by v případě potřeby měly být nahrazeny mezinárodními pozorovateli;

21. vyzývá ruskou vládu, aby pozitivně přispěla ke snahám kontaktní skupiny a Evropské unie najít udržitelné politické řešení problému budoucího statutu Kosova, jež by mohly přijmout všechny strany konfliktu;

22. vyzývá EU a Rusko, které je členem Rady bezpečnosti OSN, aby pokračovaly ve svém úsilí nalézt řešení otázky íránského jaderného programu;

23. vyzývá EU a Rusko, aby jako členové Čtyřky přijaly odpovědnost za vyřešení konfliktu na Blízkém východě a podpořily úsilí o uspořádání mezinárodní konference o míru v oblasti Blízkého východu;

24. vyzývá vlády Ruska a Spojených států, aby zintenzívnily diskuse o problémech obrany a bezpečnosti, jež se přímo nebo nepřímo týkají členských států Evropské unie; naléhavě vyzývá vlády obou těchto států, aby do těchto diskusí plně zapojily Evropskou unii a její členské státy a aby se zdržely jakýchkoli kroků a rozhodnutí, jež by bylo možno chápat jako ohrožení míru a stability na evropském kontinentě; naléhavě Rusko vyzývá, aby opět

zvážilo plán na odstoupení od Smlouvy o konvenčních ozbrojených silách v Evropě, aby k ochraně svých legitimních zájmů zvolilo cestu jednání a vyvarovalo se narušení této smlouvy, jelikož by to mohlo vést k novému závodu ve zbrojení a k novým konfrontačním tendencím;

25. vítá vstup v platnost dohod o usnadňování udělování víz a o zpětném přebírání přistěhovalců v rámci společného prostoru svobody, bezpečnosti a práva a podtrhuje význam jejich plného uplatňování; v tomto ohledu vítá také nedávné zahájení dialogu o vízové politice;

26. zdůrazňuje význam pokračujícího boje proti korupci; vítá účast Ruské federace ve Skupině států proti korupci působící při Radě Evropy a vítá i odhodlanou angažovanost prezidenta Putina a ministerského předsedy Zubkova, ale zdůrazňuje, že mezinárodní úmluvy, vnitrostátní právní předpisy a kodexy chování nestačí, pokud na ně nenavazuje účinné provádění;

27. vítá podpis Memoranda o porozumění uzavřeného mezi ruskou Federální službou pro drogovou kontrolu a Evropským monitorovacím střediskem pro drogy a drogovou závislost, které vyzývá k posílení spolupráce EU a Ruska ve všech oblastech protidrogové činnosti lékařskou pomocí drogově závislím počínaje a spoluprací se sdělovacími prostředky a veřejnými organizacemi na preventivních opatřeních konče;

28. bere na vědomí pokrok, jehož bylo dosaženo v oblasti společného prostoru výzkumu, vzdělání a kultury, a obzvláště vítá uspořádání první Stálé rady pro partnerství v oblasti kultury, která se sešla před summitem, aby vybrala oblasti k rozpracování ve společném akčním plánu, a která je signálem pevného odhodlání obou stran posunout kulturní spolupráci na vyšší úroveň;

29. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, vládám a parlamentům členských států a Ruské federace, Radě Evropy a Organizaci pro bezpečnost a spolupráci v Evropě.